

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. S. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. birželio 27 d. Nr. 242-262

Vilnius

Lietuvos bankas gavo L. S. (toliau – pareiškėjas) atstovaujančio advokato padėjėjo O. R. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė būsto draudimo sutartį, kurios neatskiriama dalis yra Būsto turto draudimo taisyklės Nr. 067 (galioja nuo 2007 m. sausio 2 d.) (toliau – Taisyklės). 2009 m. balandžio 10 d. išduotas draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbiami*), kuriuo AB SEB banko naudai apdraustas pareiškėjo būstas, esantis adresu: (*duomenys neskelbiami*). Šia sutartimi pareiškėjo būstas apdraustas draudimo apsaugos variantu „Standartinis“, t. y. draudimo apsauga nuo ugnies, vandens, gamtinės jėgos, piktavališko pastato sugadinimo dėl trečiųjų asmenų, transporto priemonės atsitrengimo, savaiminio medžio užvirtimo ir elektros įtampos svyravimo rizikų.

2017 m. rugsėjo 21 d. pareiškėjas kreipėsi į draudiką ir nurodė, kad buvo aplietas jo gyvenamasis namas: pirmo aukšto lubos, garažo sienos ir abiejų laiptinių mansardų lubos (toliau – įvykis). Draudikas gautą pranešimą užregistravo duomenų sistemoje ir pradėjo žalos bylos Nr. (*duomenys neskelbiami*) administravimo veiksmus: 2017 m. rugsėjo 26 d. atliko įvykio vietos apžiūrą, surašė Turto sunaikinimo, sugadinimo aktą ir kreipėsi į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą dėl duomenų apie įvykio metu vyravusį vėjo greitį ir kritulių kiekį. Remdamasis surinkta informacija, draudikas nustatė, kad įvykis įvyko dėl nesandarių pastato konstrukcijų. Vadovaudamasis draudimo sutarties nuostatomis, draudikas 2017 m. spalio 10 d. priėmė sprendimą pripažinti įvykį nedraudžiamuoju ir atsisakė pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką. Pareiškėjas su draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjo atstovas nurodė nesutinkantis su draudiko priimtu sprendimu. Pareiškėjo atstovo teigimu, Taisyklių 4.1.2 b papunktyje yra nustatyta, kad apdrausto turto draudimo apsauga apima įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliama arba įvyksta dėl pasireiškimo šiame skyriuje išvardytų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų: vandens prasiskverbimo iš gretimų patalpų – vandens prasiskverbimo į apdraustas patalpas dėl gretimose patalpose įvykusios šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos, staigaus ir netikėto vandens prasiskverbimo dėl kitų priežasčių. Tame pačiame punkte nurodytos priežastys, dėl kurių nuostoliai dėl vandens neatlyginami. Pareiškėjo atstovas nurodo, kad viena iš priežasčių, dėl kurių nuostoliai neatlyginami, – kai jie atsiranda netvarkingoms ar nesandarioms stogo dangoms ar pastato išorinėms sienoms praleidžiant vandenį. Pareiškėjo atstovo teigimu, draudikas neįrodė, kad egzistuoja Taisyklių 4.1.2 b papunktyje numatyta nedraudžiamąjo įvykio sąlyga.

Taip pat pareiškėjo atstovas nurodo, kad draudikas nepaiškino, kaip nustatė vandens prasiskverbimo priežastį, t. y. ar buvo atlikta ekspertizė, ar įvykio vietą apžiūrėjo specialistas, o ne paprastas bendrovės darbuotojas. Pareiškėjo atstovo nuomone, tai, kad vanduo galimai

prasiskverbė pro konstrukcijas, nereiškia, kad taip nutiko dėl to, kad konstrukcijos buvo netvarkingos ar nesandarios. Vanduo yra lengvai prasiskverbianti medžiaga ir dėl didelio kiekio gali prasiskverbti net ir pro sandariausias bei tvarkingas konstrukcijas. Pareiškėjo atstovo teigimu, šiuo atveju akivaizdu, kad draudikas neįrodė aplinkybių ir sąlygų, kurios suteiktų jam teisę nemokėti draudimo išmokos. Draudikas įvykį pripažino nedraudžiamuoju tik apžiūrėjęs įvykio vietą ir fotonuotraukas, tačiau nesivadovavo jokių kompetentingų specialistų išvadomis.

Pareiškėjo atstovas nurodo ir tai, kad, sudarydamas draudimo sutartį, pareiškėjas rinkosi maksimalios apsaugos variantą, todėl turėjo pagrįstą lūkesčių manyti, kad gyvenamasis namas ir jame esantis turtas bus apdrausti nuo visų galimų įvykių. Dėl šios priežasties pareiškėjo atstovas prašo rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu gyvenamajam namui ir turtui padarytą žalą.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjo atstovas Lietuvos bankui pateikė draudimo liudijimą, pagal kurį draudimo sutartis tarp pareiškėjo ir draudiko buvo atnaujinta (draudimo apsaugos laikotarpis yra vėlesnis nei įvykis), o įvykio metu galiojo kitas draudimo liudijimas. Draudiko teigimu, pareiškėjo atstovas nepagrįstai nurodo, kad sudarydamas draudimo sutartį pareiškėjas rinkosi maksimalų apsaugos variantą, nes įvykio metu galiojo kita draudimo sutartis – pareiškėjo būstas buvo apdraustas draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. Taigi, draudiko nuomone, pareiškėjo atstovas klaidingai nurodo, kad pareiškėjas turėjo pagrįstą lūkestį manyti, kad gyvenamasis namas ir jame esantis turtas bus apdrausti nuo visų galimų atsitikimų.

Draudikas taip pat nurodo, kad įvykio pripažinimas nedraudžiamuoju buvo motyvuotas tuo, kad Taisyklėse yra numatytas aiškus ir baigtinis draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašas. Draudiko teigimu, šiuo atveju įvykis galėjo būti pripažintas draudžiamuoju tik tuo atveju, kai žala kiltų dėl vandens rizikos, t. y. dėl šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos (Taisyklių 4.1.2 a papunktis) arba dėl gamtinių jėgų, tokių kaip liūtis (Taisyklių 4.1.5 b papunktis).

Draudikas teigia, kad pats pareiškėjas padarė prielaidą, kad žala atsirado dėl liūtis. Vadovaudamasis Taisyklių 4.1.5 b papunktyje nustatytais liūtis kriterijais, draudikas pirmiausia patikrino informaciją, ar buvo liūtis: rėmėsi Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos informacija ir Turto sunaikinimo sugadinimo akte bei fotonuotraukose užfiksuotais duomenimis. Draudiko teigimu, buvo gauta informacija, kad liūtis pareiškėjo nurodytu laikotarpiu užfiksuota nebuvo, o apžiūrėjus pastatą vizualiai nustatyta, kad įvykis įvyko dėl stogo nesandarumų vandeniui prasiskverbęs pro atitvarines konstrukcijas (stogą), nes stogas yra be apgadinimų. Draudiko nuomone, dėl šios priežasties, remiantis Taisyklių 4.1.5 e papunkčiu, nuostoliai dėl liūtis neatlyginami, jei vanduo patenka į apdraustų patalpų vidų per išorinius, atitvarinius pastato elementus.

Nesutikdamas su pareiškėjo kreipimesi išdėstytais argumentais, draudikas taip pat nurodo, kad tiek apžiūros metu, tiek vėliau administruojant žalą buvo patikrinta ir kito draudžiamąjo įvykio galimybė (vandens rizikos pasireiškimas, kai vanduo išsilieja iš inžinerinių sistemų). Draudiko teigimu, ir draudiko atstovo atlikta turto apžiūra, ir R. K. pateikta išvada rodo, kad šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarija negalėjo būti apliejimo priežastis, nes nustatyta, kad virš antro aukšto lubų nėra įrengtų inžinerinių tinklų. Draudiko nuomone, šios išvados patvirtina, kad pastato sugadinimai galėjo atsirasti tik dėl stogo nesandarumų. Pažymėtina, kad nuostoliai dėl vandens, atsiradę nesandarioms stogo dangoms ar pastato išorinėms sienoms praleidžiant vandenį, neatlyginami (Taisyklių 4.1.2 b papunktis).

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų

vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, tarp šalių ginčas iš esmės kilo dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir atsisakymo išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu patirtą žalą.

Dėl įvykiui taikytino draudimo liudijimo ir draudimo apsaugos varianto

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjo atstovas nurodė, kad pareiškėjas, sudarydamas draudimo sutartį, rinkosi maksimalios apsaugos variantą, todėl turėjo pagrįstą lūkestį manyti, kad jo gyvenamasis namas ir jame esantis turtas bus apdrausti nuo visų galimų rizikų. Siekdamas pagrįsti kreipimesi nurodytus teiginius, pareiškėjo atstovas pridėjo draudimo liudijimą, jame nurodyta, kad pareiškėjo namų turtas apdraustas draudimo apsaugos variantu „Maksimalus“. Draudikas, nesutikdamas su kreipimesi nurodytomis aplinkybėmis, nurodė, kad pareiškėjo atstovas Lietuvos bankui pateikė „atnaujintą draudimo liudijimo variantą“. Draudiko teigimu, įvykio metu galiojo kitas draudimo liudijimas, kuriame nurodyta, kad apdraustas tik pareiškėjo gyvenamasis namas. Šia draudimo sutartimi buvo pasirinktas „Standartinis“ pastatų draudimo variantas. Dėl šios priežasties draudikas nurodo, kad pareiškėjo atstovas nepagrįstai teigia, kad pareiškėjas turėjo pagrįstą lūkestį manyti, kad gyvenamasis namas ir jame esantis turtas bus apdrausti nuo visų galimų įvykių.

Iš Lietuvos bankui pateiktų objektyvių duomenų matyti, kad draudimo sutartis tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta dar 2009 m. balandžio 15 d. Sudarydamos draudimo sutartį, šalys susitarė, kad pareiškėjo gyvenamasis namas bus apdraustas draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. 2017 m. spalio 21 d. pareiškėjas ir draudikas atnaujino draudimo sutartį ir susitarė, kad nuo 2017 m. lapkričio 3 d. draudimo apsaugos variantu „Maksimalus“ papildomai yra apdraudžiamas namų turtas ir civilinė atsakomybė. Įvertinus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, matyti, kad pareiškėjo pateiktas atnaujintas draudimo liudijimas įsigaliojo tik 2017 m. lapkričio 3 d., tačiau, Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, įvykis įvyko iki 2017 m. rugsėjo 21 d. Taigi šios aplinkybės suponuoja išvadą, kad draudikas, priimdamas sprendimą, pagrįstai vadovavosi 2009 m. balandžio 15 d. sudaryta draudimo sutartimi ir išduotu draudimo liudijimu, kuris patvirtina, kad pareiškėjo gyvenamasis namas įvykio metu buvo apdraustas draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant į tai galima daryti išvadą, kad įvykio metu draudikas nebuvo prisiėmęs draudimo rizikos dėl pareiškėjo namų turto ir civilinės atsakomybės, o pareiškėjo argumentai, kad pasirinko maksimalios apsaugos variantą, todėl turėjo pagrįstą lūkestį manyti, kad jo gyvenamasis namas ir jame esantis turtas bus apdrausti nuo visų galimų rizikų, yra nepagrįsti, todėl atmestini.

Dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir žalos atlyginimo

Vertinant pareiškėjo draudiko atžvilgiu keliamo reikalavimo pagrįstumą, visų pirma atkreiptinas dėmesys į tai, kad, kaip yra nurodęs kasacinis teismas savo praktikoje, draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga, tačiau ji nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamos rizikos ribas, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. CK 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta

sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta draudimo išmoka, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Draudimo išmokos mokėjimas yra pagrindinė draudiko pareiga, kuri vykdoma įvykus draudžiamajam įvykiui. Vadinasi, tik nustatius, kad yra įvykęs teisiškai reikšmingas faktas – draudžiamasis įvykis, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoka. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2013 m. birželio 26 d. nutartyje, priimtoje išnagrinėjus civilinę bylą Nr. 3K-3-316/2013, yra nurodęs, kad nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoka *ab initio* (nuo pradžių).

Pareiškėjo ir draudiko draudimo sutartis buvo sudaryta pagal Taisyklių, kurios yra neatskiriamą draudimo sutarties dalis, nuostatas. Šalių sudaryta sutartis, kaip turto draudimo sutartis, yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Kita vertus, nors sutarties šalys, vadovaudamosi CK 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, savarankiškai gali nusistatyti draudimo apsaugos ribas, tačiau draudikas, turėdamas įstatymo suteiktą teisę parengti draudimo rūšies taisykles, privalo užtikrinti ir sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą, jų suderinamumą, jo pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2007; 2008 m. sausio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-45/2008), kad sudarančiam draudimo sutartį draudėjui nekiltų abejonių dėl sutartimi teikiamos draudimo apsaugos apimtys. Jeigu sutarties sąlygos yra parengtos aiškiai ir suprantamai, jos neturi būti aiškinamos per plačiai, priešingu atveju būtų nepagrįstai išplečiami draudiko prisiimti įsipareigojimai. Tai reiškia, kad draudimo sutartį sudarančiose taisyklėse turi būti nurodomi požymiai, kuriems esant įvykis gali būti pripažintas draudžiamuoju. Pareiga mokėti draudimo išmoka draudikui kyla tik tuomet, kai įvykio aplinkybės atitinka konkrečius draudimo sutartyje nurodytus draudžiamąjį įvykio požymius, o įvykiai neatitinka nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. balandžio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-268/2004).

Taigi, nagrinėjant šalių ginčą ir siekiant įvertinti draudiko sprendimo pripažinti įvykį nedraudžiamuoju pagrįstumą, reikia nustatyti, ar šis įvykis iš tiesų neatitinka draudžiamąjį įvykio apibrėžimo, įtvirtinto Taisyklių sąlygose, ir atitinka nedraudžiamąjį įvykio sąvoką.

Taisyklių 4.1.5 b papunktyje yra nustatyta, kad „draudimo apsauga apdraustajam turtui apima įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukelti arba įvyksta dėl pasireiškimo šiame skyriuje išvardintų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų: gamtinių jėgų: liūtis – trumpalaikio intensyvaus lietaus, kai per 6 valandų ir trumpesnį laiką kelių kvadratinį kilometrų plote iškrinta 15 mm ir daugiau kritulių. [...] Nuostoliai dėl audros, potvynio, liūtis, krušos ir sniego slėgio neatlyginami: jei vanduo, sniegas, purvas patenka į apdraustų patalpų vidų per išorinius, atitvarinius pastato elementus (stogą, išorines sienas, langus, duris), išskyrus tuos atvejus, kai šios angos atsirado dėl audros, potvynio, liūtis, krušos, sniego slėgio ir yra nuostolių, padarytų pastatams. *Kai draudimo vietoje negalima nustatyti audros, liūtis, krušos, sniego slėgio ar potvynio parametrų, tai daroma išvada, kad audros, liūtis, krušos, sniego slėgio ar potvynio parametrai atitinka Taisyklių Draudimo sąlygų 4.1.5 a – 4.1.5 e punktuose nustatytus parametrus, jei panašių nuostolių apdraustiems objektams galėjo padaryti tik akivaizdžiai šios gamtinės jėgos, atsižvelgiant ir į įvykio vietai artimiausios Hidrometeorologijos stoties pateiktus duomenis. Taip pat nuostoliai dėl audros potvynio, liūtis, krušos ir sniego slėgio neatlyginami, jei turto nuostoliai atsirado dėl šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos ar prasiskverbimo iš gretimų patalpų.*“

Įvertinus pirmiau minėtų Taisyklių nuostatų, įtvirtinančių nagrinėjamo ginčo kontekste aktualų draudžiamąjį įvykio apibrėžimą, turinį, darytina išvada, kad šios sąlygos yra pakankamai paprastos, aiškiai ir nedviprasmiškai atskleidžiančios, koks įvykis (t. y. kokių požymių turintis įvykis ir esant kokioms sąlygoms) yra laikomas (pripažįstamas) draudžiamuoju įvykiu pagal Taisyklių sąlygas. Pažymėtina, kad, pagal Taisyklių sąlygas, draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, įsipareigojo dėl liūtis įvykį pripažinti draudžiamuoju tik tada, kai per 6 valandų ir trumpesnį laiką kelių kvadratinį kilometrų plote iškrinta 15 mm ir daugiau kritulių. Jei įvykio

metu iškrito mažiau kritulių nei 15 mm, draudikas turi teisę įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti išmokėti draudimo išmoką.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas, siekdamas įvertinti, ar pareiškėjo nurodytas įvykis atitinka draudžiamą įvykį „liūtis“ sąlygas, vadovaudamasis Taisyklių 4.1.5 papunkčio nuostatomis, kreipėsi į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą dėl duomenų apie nuo 2017 m. rugsėjo 11 d. iki 2017 m. rugsėjo 21 d. buvusias hidrometeorologijos sąlygas. 2018 m. gegužės 14 d. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pažymoje Nr. (5.58-10)-B8-1233 (toliau – Pažyma) nurodoma, kad, Kauno meteorologijos stoties duomenimis, 2017 m. rugsėjo 18 d. naktį prilijo 11,2 mm, o dieną 12,8 mm kritulių. Remiantis Pažymoje nurodyta informacija, nustatyta, kad per pareiškėjo nurodytą laikotarpį didžiausias kritulių kiekis buvo 12,8 mm. Vadovaujantis Pažyma darytina išvada, kad meteorologinė stotis neužfiksavo Taisyklių 4.5.1 papunktyje nustatytų draudžiamą įvykį „liūtis“ kiekinių parametrų.

Taip pat pažymėtina, kad Taisyklių 4.1.2 b papunktyje nustatyta, kad „draudimo apsauga apdraustajam turtui apima įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukelti arba įvyksta dėl pasireiškimo šiame skyriuje išvardintų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų: vandens prasiskverbimo iš gretimų patalpų – vandens prasiskverbimo į apdraustas patalpas dėl gretimose patalpose įvykusios šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos, staiga ir netikėto vandens išsiveržimo dėl kitų priežasčių. Nuostoliai dėl vandens neatlyginami: pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami ar kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai; esant gruntinio vandens poveikiui; jei vanduo naudojamas plovimui ar valymui; *atsiradę netvarkingoms ar nesandarioms stogo dangoms ar pastato išorinėms sienoms praleidžiant vandenį; atsiradę dėl audros, potvynio, liūtis, krušos ar sniego slėgio; atsiradę dėl vandens ištekėjimo iš drenažo įrenginių; nuostoliai vamzdinams, jei jie patiriami dėl trūkimo esant ilgalaikės korozijos poveikiui.*“

Vertinant visus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti priimtą sprendimą, taip pat pateikė paaiškinimus, kuriuose nurodo, jog R. K. (kvalifikacijos atestato Nr. (*duomenys neskelbiami*)) parengta išvada patvirtina argumentus, kad nuostoliai atsirado ne dėl vandens prasiskverbimo iš gretimų patalpų dėl gretimose patalpose įvykusios šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos, staiga ir netikėto vandens išsiveržimo dėl kitų priežasčių. 2018 m. gegužės 2 d. R. K. sudarytoje Išvadoje dėl pastato apdailos apšvietimo (toliau – išvada) nustatyta, kad „namo konstrukcijose, sienose, perdangose esantys inžineriniai tinklai yra sandarūs, vandentiekio avarija nerasta (remiantis turto apžiūros aktu, fotonuotraukomis, projektine dokumentacija). Nustatyta, kad virš antro aukšto lubų yra vienašlaitis stogo konstrukcija. Lietaus vanduo ant stogo nesikaupia, nes yra surenkamas ir pašalinamas namo išorėje ant fasado įrengtų lietvamzdžių sistemomis (patvirtina vizuali apžiūra, namo projektinė dokumentacija). Nustatyta, kad vienintelis galimas vandens šaltinis yra pastato išorėje esanti drėgmė / lietus, todėl vizualiai apžiūrėtas namo stogas, jokių deformacijų nėra pastebėta (jokių stogo skylių, nuluptos dangos ir pan.), klientas taip pat tokių duomenų nepateikė. Be to, nustatyta, kad pastato stogas yra vienašlaitis daugiau nei 14 proc. nuolydžio (vertinta pagal pateiktus namo projektinius dokumentus), lietus tokio sandaraus ir technologiškai tvarkingai įrengto stogo sugadinti negali. Priešingai nei plokščias, vienašlaitis stogas nepatiria slėgio jėgos ir tiesioginio spaudimo į dangą, dėl ko galėtų atsirasti nesandarumai dėl didelio vandens kiekio (liūtis) poveikio. Nesandarumai gali atsirasti dėl mechaninės jėgos (pvz., audros), kuri gali sugadinti stogo konstrukciją arba natūralių gamtinių procesų (veikiant kaitrai, drėgmei, saulei ir kitiems atmosferiniams reiškiniams).“

Atlikęs ekspertinį vertinimą R. K. padarė išvadą, kad „vanduo į gyvenamąjį pastatą pateko per išorines pastato konstrukcijas (stogą). Vanduo neturi savybės bėgti iš apačios į viršų, o atvirkščiai vanduo skverbiasi į apačią per vandeniui pralaidžias medžiagas. Vertinant visą surinktą informaciją konstatuojama, kad pastato vidaus apdailos defektai atsirado dėl stogo konstrukcijos nesandarumo praleidžiant vandenį iš išorės.“

Kaip minėta, Taisyklių 4.1.2 b papunktyje, kuriame išdėstyta, kada nuostoliai yra neatlyginami, nustatyta, kad neatlyginami dėl vandens atsiradę nuostoliai, netvarkingoms ar

nesandarioms stogo dangoms ar pastato išorinėms sienoms praleidžiant vandenį. Lietuvos banko vertinimu, išvados duomenys suteikia pagrindą konstatuoti, kad įvykio metu apdraustam pastatui žala buvo padaryta „dėl stogo konstrukcijos nesandarumo praleidžiant vandenį iš išorės“. Svarbu pažymėti, kad pareiškėjas Lietuvos bankui nepateikė jokių įrodymų, galinčių paneigti išvadą ir patvirtinti, kad įvykis įvyko ne dėl nesandarios stogo konstrukcijos, o dėl kitų draudimo sutartyje nustatytų draudžiamųjų įvykių, todėl Lietuvos bankui pateikti įrodymai leidžia daryti išvadą, kad apdraustam pastatui žala buvo padaryta ne dėl liūties ar vandens prasiskverbimo į apdraustas patalpas dėl gretimose patalpose įvykusios avarijos, o dėl stogo dangos nesandarumų. Kadangi šiuo atveju situacija atitinka Taisyklių 4.1.2 b papunktyje nustatytus atvejus, dėl kurių draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, vadovaujantis nustatytais aplinkybėmis ir Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo L. S. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius